
Federacja – dla kogo i po co?

Istnieją wyzwania, którym nie jest w stanie sprostać nawet największa i najbardziej rozwinięta organizacja pozarządowa. Aby jednak działania o tak dużej skali były podejmowane, ngo łączą się i wykorzystując efekt synergii.

Dodatkowo według badań fundacji KLON/JAWOR, ok. 76% organizacji wskazuje brak reprezentacji sektora pozarządowego jako poważny problem. Liczba ta, jest bardzo wymowna, gdyż świadczy o potrzebie samoorganizacji. Proces ten obserwujemy w innych środowiskach (biznesu, samorządu, związków zawodowych), a także w innych krajach (np. Słowacja - tzw. NGOs Gremium czy Wielka Brytania NCVO). Obserwacje życia codziennego z pewnością potwierdzają ten trend.

Potrzeba tworzenia związków organizacji pozarządowych, została dostrzeżona również w prawodawstwie krajowym, a konkretnie w Ustawie Prawo o stowarzyszeniach. Dokument ten zakłada bowiem możliwość tworzenia związków stowarzyszeń. Nadmienić należy, iż regulacje prawne zawarte w Ustawie są bardzo mało precyzyjne i z pewnością nie opisują dokładnie i w sposób kompletny procesu powstawania związków organizacji pozarządowych.

Niemniej jednak, można wyodrębnić pewien tok postępowania, który ostatecznie pozwala na osiągnięcie celu ostatecznego, jakim jest powstanie związku. W niniejszym artykule postaramy się Państwu proces ten przybliżyć.

Zgodnie z art. 22 Ustawy, co najmniej trzy stowarzyszenia mogą zawiązać związek stowarzyszeń (tzw. federacja). Założycielami lub członkami związku mogą być również inne podmioty prawne, przy założeniu, iż podmioty prawne posiadające w swym statucie tzw. cele zarobkowe, mogą być tylko członkami wspierającymi. Pamiętać należy, iż nie jest możliwym zawiązać związku stowarzyszeń przez np. tylko fundacje, gdyż w świetle obecnego systemu prawnego, brak jest odpowiedniej formy prawnej dla zrzeszania się wyłącznie fundacji.

Warunkiem podstawowym powstania związku jest jednakże posiadanie przez podmioty go powołujące, podobnego przedmiotu działania lub funkcjonowania na zbliżonym terytorium. Podkreślmy raz jeszcze – wszystkie podmioty wchodzące w skład związku przez cały czas jego funkcjonowania zachowują pełnię niezależności, czyli autonomię działań.

A jak wygląda sam proces powstania związku stowarzyszeń?

W celu jego powołania zainteresowane organizacje (w tym obowiązkowo minimum trzy stowarzyszenia) muszą zorganizować zebranie założycielskie. W zebraniu tym powinny wziąć udział osoby posiadające pisemne pełnomocnictwa, upoważniające je do reprezentowania

„Wystarczy, że dana jest nam szansa, byśmy mogli stać się tym, kim pragniemy.”

organizacji lub podmiotów zainteresowanych powstaniem związku. Przedstawiciele organizacji członkowskich podczas zebrania założycielskiego muszą także podjąć uchwałę wyrażającą wolę o przystąpieniu do tworzonego związku.

Podczas spotkania założycielskiego, przedstawiciele organizacji muszą również przyjąć statut zakładanego związku oraz wybrać jego komitet założycielski. Głównym zadaniem komitetu będzie, przeprowadzenie procesu rejestracji związku w sadzie. Opcjonalnie założyciele związku mogą dokonać wyboru władz związku.

Pamiętać należy, iż sam statut związku stowarzyszeń powinien regulować te same kwestie, jak statut każdego stowarzyszenia (problematyka ta jest uregulowana w art.10 Ustawy).

Istotne jest również, aby z zebrania założycielskiego przygotowany został protokół.

Związek stowarzyszeń podlega obowiązkowi wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego. Schemat postępowania jest tutaj identyczny jak w przypadku działań związanych z rejestracją stowarzyszenia.

Czyi wybrany na spotkaniu założycielskim, komitet założycielski zgodnie z Ustawą powinien przygotować wszystkie niezbędne dokumenty oraz złożyć wniosek o rejestrację związku w Krajowym Rejestrze Sądowym. Wniosek o rejestrację składany jest na urzędowych formularzach KRS-W20 wraz załącznikami (patrz artykuł pt. „Stowarzyszenie a fundacja – podobieństwa i różnice”). Pod wnioskiem podpisują się członkowie komitetu założycielskiego.

Na zakończenie warto również dodać, iż pomimo stosunkowo dużej „kariery” słowa federacja, Ustawa wyraźnie stwierdza o możliwości powstawania związków stowarzyszeń. W dokumencie nie wspomina się o federacjach.